

vanjem obravnavamo literaturo s takšno tematiko, temveč je izpričan nov, neposreden, eksistenčno pogojen odnos človeka do zemlje. In čeprav je Kuntnerjeva pesniška zbirka v izraznem pogledu še dokaj neizrazita, v izpovedi pa tudi premalo poglobljena, površinska, vendar s svojo dosledno in zavzeto uglašenostjo na človekovo sožitje z zemljo vrača v tematski krog sodobne poezije tiste sestavine, ki se mu izmikajo zaradi socialnih in duhovnih sprememb, pa morebiti tudi zaradi podedovanega neprijaznega občutka do tega sveta. Kuntnerjeva zbirka je glede na izpričano pristnost doživetja dovolj zanesljiva osnova, da po njej lahko pričakujemo vzporedno z osebnim dozorevanjem tudi bolj poglobljenega prodora v svet, ki je za pesnika intimno pomemben.

Francè Vurnik

GLASBA

BRAVO BAŠKIROV! — bi lahko vzkliknili sovjetskemu pianistu, ki je 7. oktobra koncertiral za Modri abonma v Filharmonični dvorani. Ne samo zaradi izvrstne in temperamentne igre (ki je bila na visokem nivoju brez vsakršnih pridržkov), marveč predvsem zaradi programa, katerega je predstavil publiko, ki sicer ni vajena poslušati zdržema cel večer samo glasbo našega stoletja. In vendar so bili aplavzi ogromni in navdušeni — trditi pa si upam, da ne samo njegovi muzikalnosti in temperamentu, marveč tudi svežim delom (Prokofjev, Ščedrin) in barvnemu mojstrstvu klavirskega zvoka (Debussy). Večer je prišel z Basso ostinato mladega sovjetskega skladatelja Rodiona Ščedrina, ki se je že močno uveljavil, morda manj s sodobnim jezikom, kot s svežimi sižejji svojih del (npr. znana Birokriatiada). Sledila sta dva svetova Sergeja Prokofjeva: mladostni s skrajšanim ciklom »Visions fugitives« op. 22 iz leta 1917 in Osmo sonato op. 84, ki je nastala v letu 1944. Kljub grandioznosti, finim liričnim momentom in izredni virtuozni bravuri velike sonate, bi se odločil za izredno krhke in prefinjene miniature iz cikla »Mimoletnosti«, ki so pravi biseri klavirske literature. Mojster Baškirov jim je znal viliti enkratno poetičnost in duhovitost! V drugem delu koncerta je mojster nanizal deset Preludijev Clauda Debussyja in pokazal veliko nagnjenje k tonskemu slikanju. Tudi v dodatkih, ki jih je navdušeno občinstvo izsililo, se je izkazal kot velik interpret malih form, kar je za njegova leta — rojen leta 1931 — prava redkost. Celo banalni Albeniz je bil podan neverjetno občutljivo in s pravo mero okusa. Takšnih večerov si še želimo in upamo, da bo tako pogumno zastavljen program, kot ga nam je predstavil Dmitri Baškirov, opogumil še druge: tako interprete, kot tudi sestavljalce glasbenih sporedov!

P.s. Morda je moje rezoniranje v prid umetnikovi afiniteti do glasbe našega časa prehrupno. Tega se ne bojim, kajti zagovorniki starega vselej odmo zaradi neusmiljenega toka zgodovine. Žalostno je pač, da nam mora dati takšen zgled prav umetnik iz dežele, ki jo imamo na spisku najbolj akademskih in konzervativnih, kjer se avantgardna umetnost ne more prebiti prav zaradi izredno močne tradicije. Gre za to, da že enkrat ugotovimo, da glasba našega časa ni le nujen privesek, marveč sestavni del nas samih, in časa v katerem živimo. Resda na recitalu Baškirova le mala skladbica Ščedrina nosi svežo let-

nico in sta druga dva skladatelja napisala svoja dela že v zgodovinsko odmaknjenem času (Debussy Preludije 1910, Prokofjev pa, kot že rečeno, svoje Visions fugitives leta 1917). Upam, da se bo zanamcem prav zato moje navdušenje zdelo čitalniško. Danes pa je potrebno z vso silo insistirati na posodobljenju našega glasbenega življenja, če naj se ne izpremenimo v zaspane provincialce.

Zanimivo je tudi, da je Baškirov izvajal celo polovico programa skladatelje svoje dežele! Ta pripomba bi naj bila odveč, saj naši izvajalci ne morejo slediti takšnim konceptom, saj nimamo tako tehničnih skladateljev, kot jih imajo drugi narodi! Morda je to res. A če bomo trmasto vztrajali pri zanikanju naše ustvarjalnosti, se stanje ne bo izboljšalo. Zdi se mi namreč, da bi naši reproduktivci z razumevanjem in uvrščanjem domačih del na svoje sporede samo vzpodbudili skladatelje h komponiranju čim kvalitetnejših del, saj bi vsakdo čutil, da ustvarja za živo rabo, za veliki in živi konkurenčni boj, ne pa le za naključne in enkratne izvedbe, kar že sproti jemlje vsako voljo in ustvarjalni napor. Tako bi danes naša najmlajša generacija lahko že izbirala med deli domačih skladateljev, ki bi postala že klasična in preizkušena v živi koncertni praksi. Seveda ta meditacija ne bo naletela na nikakršen odziv, tega se prav dobro zavedam. A vseeno si ne morem kaj, da ne bi zapisal svojih misli, ki so se mi utrinjale ob poslušanju sovjetskega pianista Dmitrija Baškirova.

Še en p. s. Dolžnost bi mi bila, da poročam tudi o prvi ljubljanski izvedbi Šulekove 5. simfonije (koncert orkestra SF dne 5. oktobra pod vodstvom Stjepana Šuleka), vendar mi je tak način komponiranja v letu 1966 tako odvraten in po mojem globokem prepričanju tako glasbeno anoralen, da ne bi izgubljal besedi. Če je nekomu dobesedno prepisovanje romantičnih vzorov od Čajkovskega, Brahmsa in Straussa pa vse do Šostakoviča in celo Škerjanca (!) že njegova največja življenjska izpoved v tonih, potem mu seveda ni pomoči. Ob tem so seveda vsi njegovi žolčni izpadi zoper sodobno glasbo še bolj jalovi in nebojleni. Najprej pred svojim pragom...

Ivo Petrić

